

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15540/2025
27.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Гавриловић, адвокат из ..., против тужене „Raiffeisen banka“ АД Београд, чији је пуномоћник у поступку по ревизији Војин Јовановић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 15152/22 од 03.04.2025. године, у седници одржаној 27.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 15152/22 од 03.04.2025. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Гж 15152/22 од 03.04.2025. године и пресуда Трећег основног суда у Београду П 5754/20 од 18.12.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је ништава и не производи правно дејство одредба члана 5. став 1. Уговора о кредиту број ... закљученог 26.04.2018. године између тужиоца и тужене, која гласи: „Корисник кредита се обавезује да банци плати провизију за обраду кредитног захтева у износу од 2,750% фиксно од износа одобреног кредита“ и да се тужена обавезе да тужиоцу на име стицања без основа исплати 7.150,00 динара са законском затезном каматом од 30.08.2019. године до исплате и **одбија се** захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 41.800,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 5754/20 од 18.12.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништава и не производи правно дејство одредба члана 5. став 1. уговора о кредиту закљученог 26.04.2018. године између тужиоца и тужене, чија садржина је ближе наведена у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име стицања без основа исплати 7.150,00 динара са законском затезном каматом од 30.08.2019.

године до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 17.300,00 динара.

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 15152/22 од 03.04.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као корисник кредита са туженом као даваоцем кредита закључио уговор о кредиту од 26.04.2018. године, којим му је одобрен кредит од 260.000,00 динара. Одредбом члана 5. став 1. уговора тужилац као корисник кредита се обавезао да плати банци провизију за обраду кредитног захтева у износу од 2,750% фиксно од износа одобреног кредита. У понуди од 24.04.2018. године, у тачки 3.3 наведена је врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, између осталог, провизија за обраду захтева 2,75% од износа кредита 260.000,00 динара, што износи 7.150,00 динара, фиксна, да се провизија приписује износу кредита и отплаћује кроз месечне ануитете. Наведена накнаду тужена је наплатила од тужиоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да је предметна одредба уговора о кредиту ништава, будући да понуда банке није потписана од стране корисника кредита, а да тужена у смислу правила о терету доказивања није доказала да је у преговорној фази тужилац на јасан и недвосмислен начин био упознат са трошковима из оспорених одредби уговора о кредиту и њеној крајњој вредности пре него што је закључио уговор. Стога тужилац има право на враћање наплаћеног по ништавој одредби на основу чланова 104, 210. и 214. ЗОО са законском затезном каматом од дана стицања с обзиром да је банка несавестан стицалац.

По оцени Врховног суда становиште нижестепених судова засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима и то ако циљ повређеног правила и закон не упућују на нешто друго и на ништавост се по члану 109. пази по службеној дужности. Одредбом члана 1065. ЗОО, уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без

утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. Уговор о кредиту се закључује у писменој форми што значи да се у писаном тексту уговора мора утврдити износ кредитних средстава, као и услови давања, коришћења и враћања кредита (члан 1066. наведеног закона).

Право банке да обрачунава трошкове и накнаде банкарских услуга поводом закљученог уговора о кредиту произилази из члана 43. Закона о банкама, којим је предвиђена могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова. Ово право банке је регулисано и подзаконским актима и то Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Службени гласник РС“, број 65/11), која је донета на основу одредаба Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“ беој 36/11 и 139/14) који се примењује у конкретном случају.

Сходно томе, банка има право на наплату трошкова и накнада банкарских услуга у вези са реализацијом кредита и таква одредба уговора је правно ваљана под условом да је понуда банке садржала врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита уз одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви – периоде у којима ће се мењати и начин измене, а што је прописано у одредби члана 17. став 4. тачка 10. Закона о заштити корисника финансијских услуга. Наведено обавештавање корисника у предуговорној фази засновано је на једном од основних начела заштите корисника (право корисника на информисање) и обухвата дужност банке да кориснику пружи информације и одговарајућа објашњења о условима који се односе на (између осталог) уговор о кредиту за који је показао интересовање (у даљем тексту: понуда), на начин који ће кориснику омогућити да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и процени да ли ови услови одговарају његовим потребама и финансијској ситуацији, али који корисника ниједног тренутка неће довести у заблуду (чланови 5. тачка 3. и 17. став 1. наведеног закона).

Сагласно овим законским одредбама у наведеној Одлуци Народне банке Србије („Службени гласник РС“ број 65/11) ближе су утврђени изглед и садржина образаца на којима се понуда уручује кориснику, па је банка дужна да кориснику кредита пре закључења уговора уручи понуду сачињену на одговарајућем обрасцу (образац 1Б-основни подаци о кредиту – понуда) који у тачки 3. обухвата трошкове кредита, а у тачки 3.3 врсту и висину свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита (очекивани трошкови у динарима исказују се у апсолутном износу).

У конкретном случају, тужилац је као корисник кредита са туженом као даваоцем кредита закључио уговор о кредиту од 26.04.2018. године. У члану 5. став 1. уговора тужилац као корисник кредита се обавезао да плати банци провизију за обраду кредитног захтева у износу од 2,750% фиксно од износа одобреног кредита. У понуди од 24.04.2018. године, у тачки 3.3 наведена је врста и висина свих накнада и других трошкова који падају на терет корисника кредита, између осталог, провизија за обраду захтева 2,75% од износа кредита 260.000,00 динара, што износи 7.150,00 динара, фиксна, да се провизија приписује износу кредита и отплаћује кроз месечне ануитете. Тужилац током поступка није оспорио веродостојност наведене понуде, нити да му је наведена понуда уручена. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, супротно

становишту нижестепених судова, у конкретном случају није изостало јасно и потпуно обавештавање корисника кредита пре закључења уговора у складу са наведеном Одлуком НБС о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику. Имајући у виду наведено, уговорна одредба 5. став 1. уговора није противна основним начелима облигационог права, нити условима и начину обавештавања клијената банке. Одредбама Закона о заштити корисника финансијских услуга и наведеном Одлуком НБС није предвиђена обавеза банке да кориснику кредита предочава структуру или спецификацију конкретне накнаде (већ њену врсту и висину), да би се сматрало да је клијент са њима упознат на јасан и недвосмислен начин. Стога, правна ваљаност спорне уговорне одредбе није упитна са становишта изнете тврдње нижестепених судова да тужена није доказала да је тужиоца у предуговорној фази упознала са обавезом плаћања предметних трошкова.

Уговор о кредиту је уговор по приступу чије основне елементе сачињава банка као давалац финансијске услуге, при чему је банка дужна да клијенту, на његов захтев пружи информације о условима кој се односе на одобравање кредита, па корисник кредита може да прихвати или не понуђене услове уговора. Нема сумње да банка у овом уговорном односу има доминантан положај, али супротно становишту нижестепених судова, тужена није била у обавези да доказује структуру нити механизам по коме је добила висину ове накнаде, нити постојање стварних трошкова, уколико је кориснику кредита предочена обавеза плаћања трошкова обраде кредитног захтева и њена висина и тиме омогућено да услове кредита код тужене упореди са понудама других банака, па се не може говорити о наметању уговорне обавезе противно вољи корисника кредита, нити о поступку закључења уговора противно начелу савесности и поштења. Такође, тужилац је имао могућност, у складу са чланом 15. уговора и у смислу одредбе члана 12. став 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга, којом је прописано да корисник има право да одустане од закљученог уговора о кредиту, уговора о дозвољеном прекорачењу рачуна, уговора о издавању и коришћењу кредитне картице, уговора о лизингу и финансијске погодбе – у року од 14 дана од дана закључења уговора, без навођења разлога за одустанак.

Следом наведеног, предметна уговорна одредба није противна основним начелима облигационог права, нити основним начелима заштите корисника финансијских услуга. Исказивањем у понуди и у уговору накнаде за банкарску услугу изражена у процентуалном износу у уговору и у процентуалном и апсолутном новчаном износу у понуди задовољава се и услов одређености уговорне обавезе (врста и висина/фиксна или променљива) у смислу чланова 8. и 19. став 1. тачка 12. Закона о заштити корисника финансијских услуга, као и члана 50. ЗОО. Како предметна уговорна одредба није ништава, тужилац неосновано потражује наплаћени новчани износ са законском затезном каматом на основу чланова 104. став 1, 210. и 214. ЗОО.

Како су преиначене нижестепене пресуде и одбијен тужбени захтев, поводом ревизије тужене, то су преиначене нижестепене пресуде и у погледу одлуке о трошковима, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији, па јој на основу члана чланова 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП припадају опредељени трошкови поступка према

оствареном успеху у спору, који обухватају трошкове на име: састава образложеног поднеска од стране адвоката 6.000,00 динара, састава жалбе 12.000,00 динара и ревизије 20.000,00 динара, према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ових радњи, као и на име судских такси за: жалбу и другостепену пресуду по 1.900,00 динара одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама, док трошак судских такси за ревизију и ревизијску одлуку није признат јер захтев није опредељен у смислу члана 163. став 2. ЗПП.

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић